FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
Miljøvernavdelingen

Saksbehandler: viltforvalter Paul Harald Pedersen

Deres ref.:
Vår ref.: 2006/3160

Vår dato: 03.06.2006
Arkivnr: 434.11

Henning og Leksdal saubeitelag,
v/Bernt Ove Opheim

7710 Sparbu

Iverksettelse av betinget fellingstillatelse på bjørn i deler av Steinkjer kommune i 2006.

Vi viser til Deres søknad av 2. juni d.å. sendt via Steinkjer kommune. I tillegg vises det til samtale mellom sauebonde Bernt Ove Opheim og viltforvalter Paul Harald Pedersen d.d. vedrørende iverksettelse av betinget fellingstillatelse på 1 stk. bjørn i deler av Steinkjer kommune. I tillegg vises det til senere samtaler mellom tjenesteenhetsleder landbruk Gunnar Vorum, jaktleder Pål Malmo, sauebonde Bernt Over Opheim og Paul Harald Pedersen.

Bakgrunnen for søknaden.

Bakgrunnen for søknaden er funn av totalt 13 stk sau, hvorav 12 stk. voksne og 1 lam dokumentert drept av bjørn i området Pålåsen – Hårråmyra – Mokkamarka i Verdal kommune perioden 31. mai – 2. juni d.å. I tillegg måtte det avlives 1 voksen sau som var skadet pga. bjørn. Ut over dette er det hentet heim 1 stk. voksen sau som er skadet forårsaket av bjørn. Av obduksjonen, som er foretatt av rovviltkontaktene Andreas Lillefjell og Jonny Meier i Statens Naturoppsyn (SNO), går det ellers fram at alle sauene i liten grad er påspist, men drept av bjørn. Påspisingen er i varierende grad gjort i jur og bryst samt at flere er påført nesebitt av bjørn. Kadavrene er ferske og antatt dødsdato for 12 av sauene er 1. juni og 1 stk. 31. mai d.å.

Det er totalt sluppet ca 300 sauer i området, dvs. ca 100 voksne og 200 lam i det aktuelle området i Steinkjer.

Bestandssituasjonen for bjørn.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen har for hvert år i perioden 1986-1990 utgitt publiserte rapporter angående bestandssituasjonen for bjørn i Nord-Trøndelag, jf tidligere utgitte rapporter. I tillegg er det ellers for senere år også foretatt bestandsvurderinger. Meldingsmaterialet er anslått til å omfatte følgende minimumstall for bjørn i Nord-Trøndelag:

1986	minimum	28 bjørner
1987	minimum	21 bjørner
1988	minimum	15 bjørner
1989	minimum	10 bjørner
1990	minimum	8 bjørner
1991	minimum	7 bjørner

1993 minimum 12 bjørner
1994 minimum 11 bjørner

Fylkesmannen viser ellers til de vårsporregistreringene av bjørn (kartlegging gjennomført på snø i månedene april og mai) som ble gjennomført i deler av Nord-Trøndelag i årene 1999, 2000, 2001, 2002 og 2003 i regi av fylkesmannens miljøvernavdeling ved bruk av lokalt feltpersonell. Denne kartleggingen konkluderte med at den årlige registrerte bjørnebestanden var om lag det dobbelte (19–28 bjørner) av hva den årlige kartlagte bjørnebestanden var før disse registreringene ble gjennomført (10-12 bjørner).

Forebyggende tiltak mot bjørneskader i Steinkjer.

Det er iverksatt ekstraordinært tilsyn av sau i området ved Pålåsen –Hårråmyra om kvelden den 2. juni d.å. for å avverge eller redusere ytterligere skader forårsaket av bjørn på sau i dette området. Som et resultat av dette ble det blant annet funnet 4 nye sauekadavre, hvorav alle 4 er dokumentert drept av bjørn.

Forskrifter og betingelser knyttet til fellingstillatelse på bjørn.

I vedlagte brev av 1. juni d.å. fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) til fylkesmennene er Region 6 - Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag er fylkesmannen i Nord-Trøndelag gitt fullmakt til å iverksette fellingstillatelse på 2 stk. bjørn i Nord-Trøndelag i 2006. DN har gitt betinget fellingstillatelse på 2 stk. bjørner i området Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Som det går fram av brevet er det knyttet en rekke betingelser til denne fullmakten til å kunne iverksette inntil 2 stk fellingstillatelser på bjørn i Nord-Trøndelag. Det heter i brevet fra DN blant annet:

> *"Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften)§ 9, jf. § 1 og § 6."*

I rovviltforskriften § 1 (Formål): heter det:

> *"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*
>
> *Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."*

Det nasjonale målet når det gjelder årlig antall ynglinger i region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, og Nord-Trøndelag er satt til 4 ynglinger. Dette målet er ikke nådd. I 2004 viser bestandsstatus for bjørn i denne region at det er 1 yngling av bjørn i denne region, jf. status oppgitt av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i brev av 20. mai 2005 angående Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og årlig rapportering av bestandsstatus for de fire store rovdyrene, og til rapport fra NINA av 20. mai 2005.

Det nasjonale overvåkingsprogrammet finner at grunnlaget for å angi antall ynglinger av bjørn i 2005 pr dato ikke er tilfredstillende nok, jf. brev fra NINA datert 15.05.06.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon.

Skadebildet i denne saken, hvor bjørn dreper sau, karakteriseres som *overskuddsdreping*. Dette fordi sauene hovedsakelig er drept ved påspist brystparti (brystfett), avspising av jur og nesebitt.

Det er funnet dokumentert 13 sauer pr. 3.juni d.å., hvorav 12 voksne og 1 lam i området + 1 voksen sau som er påført så store skader av bjørn at den måtte avlives. Med bakgrunn i at det er funnet hovedsakelig registrerte voksne sauer, er sannsynligheten stor for at det i området kan ligge vesentlig flere sauer som er drept av bjørn. Skaden betraktes derfor som *betydelig* og med *fare for rask utvikling.*

Det aktuelle skadeområdet i Steinkjer i Nord-Trøndelag ligger innenfor det angitte yngleområdet for bjørn i Forvaltningsregion 6 (Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal), jf. drøfting gjort i møte i den regionale rovviltnemnda i møte den 19. mai d.å.

Med bakgrunn i ovennevnte finner fylkesmannen det riktig å iverksette fellingstillatelse på 1 stk. bjørn i et nærmere avgrenset område hovedsakelig innenfor området avgrenset på følgende måte: Støa i Ogna – Lauvåskammen – Blååsen – Langs grensa til Verdal kommune – Seemsklumpen – Lustadvatnet – langs sørsida på Lustadvatnet – langs Ogna ned til Støa, jf. avgrensingen av området på vedlagte kart.

En fellingstillatelse på skadegjørende bjørn har til hensikt å stanse en større skadeutvikling raskt og blir derfor gitt for et begrenset tidsrom. På denne måten har vi mulighet til å vurdere den videre utvikling før nye beslutninger tas.

Under henvisning til fullmakt, gitt i det nevnte brevet fra Direktoratet for naturforvaltning, iverksetter herved fylkesmannen i Nord-Trøndelag fellingstillatelse på 1 stk. bjørn. Dette for å få fjernet det skadegjørende individ.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med lørdag 3. juni d.å. til og med onsdag 7. juni d.å.

   Behovet for en eventuell forlengelse av tillatelsen vil bli vurdert av fylkesmannen i samråd med kommunen og jaktlederen ved tillatelsens utløp.

2. Tillatelsen gjelder for et følgende avgrensede område: Støa i Ogna – Lauvåskammen – Blååsen – langs grensa til Verdal kommune – Seemsklumpen – Lustadvatnet – langs sørsida på Lustadvatnet – langs Ogna ned til Støa, jf. avgrensingen av området på vedlagte kart.

3. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binne felles, skal være iverksatt.

4. Steinkjer kommune oppnevner jaktleder og fellingslag. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget og hvem som er jaktleder skal meddeles fylkesmannen.

5. Ved felling av bjørn skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven.

6. Felling av bjørn skal omgående meldes til kommunen, fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom fylkesmannen krever det.

7. Den/de som sårer bjørn under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet bjørnen. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet. Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal lederen for fellingslaget uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør hvordan det videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i det oppnevnte jegerkorps skal uten godtgjørelse, såfremt annet ikke er avtalt med fylkesmannen, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

8. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt bjørn uten nærmere samtykke fra Direktoratet for naturforvaltning.

9. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og handteres på en slik måte at verdien av kjøttet og kvaliteten på skinnet ikke forringes unødig. OBS! Buken skal åpnes så fort som mulig. Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.

10. Felte dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning (NINA), Tungasletta 2, 7485 Trondheim. Instruks for ivaretakelse av felt bjørn følger vedlagt.

11. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta, må Steinkjer kommune gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Steinkjer kommune må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensynet til bufe og tamrein i hundeloven.

Avgjørelsen kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning innen tre - 3 uker.

Inger Lise Gjørv

Svein Karlsen

Saksbehandlers telefon: 741 68 062

Kopi:
-Steinkjer kommune
-Direktoratet for naturforvaltning
-Nord-Trøndelag Sau- og geitalslag
-Nord-Trøndelag Naturvernlag
-Nord-Trøndelag Bondelag
-Nord-Trøndelag Bonde og Småbrukerlag
-Nord-Trøndelag Reinsamelag
-Nord-Trøndelag Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund
-Foreningen Våre Rovdyr
-Mattilsynet Regionkontoret for Trøndelag, Møre og Romsdal
-Regional rovviltnemnd for region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
-Kommunene i Nord-Trøndelag v/viltnemnda/viltorganet
-Politiet i Nord-Trøndelag
-Lensmannen i Steinkjer
-Statens Naturoppsyn (SNO)
-Norsk institutt for naturforskning (NINA)
-Fylkesmennene i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nordland
-Länsstyrelsen i Jämtland